HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אפי לאחוי. וטעמא לאו משום טלטול הוא דלפילו לאחוזו בידו והתינוק מהלך ברגליו אסר ליה רבא דילמא נפיל ואתי לאתויי וכיון דלאו מלכתא נפיש היא לא שרו ליה טלטול: **מניח כוותיה דרבא.** לכי נקט לה עליון כמאן דלפקפק מתמן גופיה דמי ומיתייב: **ומנדליו מלבוש: המוליך אדם וכליו עליו.** בקומתו אלא כדרך מלבושו דהן: **וטבעותיו בידיו.** בתנועותיו מלמד שגם בידו כדנקט ריפתי: **פטור.** דבגדיו בטלי לגביה ועליו הוא פטור כדרבי נתן: **וחיילו הוליאן רמוס שהן.** שהיה חומו עליון חמוץ בהן ולא מלוכש מייב הטושע והיינו כרבא: **חיובי גלגלה בשים.** והיא עצמה תיפסר: **מניחה פירות.** דעיקר נעשית בשים לפירות הלכך מהן מיטלטלת אגב כלי ופירות שהוא מותר: **ולינקטינהו בידים.** ילקטם מעל האדן בידיו ויחזירם לכלכלה ויטלטלם ולמה התירו מהן לטלטל אגב כלי ופירות: **בפירות המיטנפין.** בפירות מצולין וראין אדם רגיל לישב בהן ותותים ועגבים שאם ישליכם לארץ יטנפו: **ולנערינהו נעורי.** על שיסתלקו הפירות מן האדן לחוץ הכלכלה ללדדין ויישלך האדן בכלה ונעשותה: **פחותה.** שנפחתת דופיה או שוליה: **ומשהה למעלה.** והוא צריך לטהורה ואינו יכול ליטול הטמאה בידים לפי שהיא מוקצה לפיכך יטלטל הכל עד שהאדן ויישלך הכל עליו ויטול הטהורה: **וישדינהו.** לארץ כולן: **ולינקטינהו.** לטהורה ביד ויחזירם לכלכלה: **מפני לנורך גופו.** שצריך לטהורה לגופה לאוכלה הלכך לי לאו לטהורה למטה לא שרו ליה לטלטולי לטמאה אלא שקיל לטהורה וממטי לה לצדאן: **צריכה לנורך מקומו.** שצריך למקום הכלי וע"כ כולו הוא צריך לסלקו משם ושרו ליה רבנן לטלטל הי אלו הי: **ומהי דוחקיה כו'.** דלימנוך למימר לא שנו אלא שהטמאה למעלה לשפוך כדקתני"ד אין שהטמאה למעלה אין שהטמאה למטה ולוקמי צריך למקומו: **אלא לנורך גופו.** שצריך לכך עליו שם ולא לסלקו לפיכך לא התירו לו ליטול עד שהטעות אלא מנעהו במקומו אבל צריך למקום הכל מטלטל הכל ביחד: **ומדסיפא כו' ריפתי נמי לנורך גופו.** הלכך אי הוה שרי ליה לטהורה למעלה לא הוי שרי ליה לטלטולי טמאה כדקתני גבי מעות מנעהו ונופלות ומטלטל היתרא לחודיה: **הא קמקמן.** שמציאה לידי היתר ונגזר ביה אלו מיקון שע"י מלאכה: **כל"ת דאמר תרומה.** הואיל ויתנה להעלות אחת שילקה בעינה ממחת כליו מונחת לבדה ואינה מעורבת הלכך לא קמקמן מידי: **מדמעט.** זה שנפרד משם ואוסר ל"ט של מונין כאילו היא תרומה ולא: **וחכ"ת אין המדומע מדמע.** מונין אחריס אלא לפי חשבון התרומה שנמדומע. כגון אם מחילנו נדמע ס' של מונין ע"י אחד מאה תרומה וחזרה אחד מאה ממנו ונפלה לתוך אחריס לא משנינן תרומה אלא ס' שנפלאה זו ומדמע על ל"ט שכנגדו ואם יש מונין יותר מק' כנגדו עולה: **לימר דשמעת ליה.** לר"ת דאמר תרומה כאחד בעינא: **לאחמרא.** לדמעה כתרומה **ולמי: לקולא.** אלא ליהוי המעלה אוסה בשאת כאחד: **מי אמר.** הא ולמי מתקן הוא ע"כ: **הוא דאמר.** רבי יהודה דאמר כרבי שמעון דאמר לקולא נמי כאחד דאמרת בעינא דמיא: **נמאה.** ולאויש להעלותה ויתכשרו האונין: **עד שנפלה לאחרת.** ועכשיו אין בה מונין כדי להעלותה בחד וק': **ר"ש מפיה.** קס"ד משום דס"ל קמייתא כאחד בעינא דמיא ונמצאת אחרונה זו נופלת באחד ק' של מונין: **נטל נק'.** והוו להו ככולהו מונין ומיהו היון לריך להעלותה ע"כ המעלה מתקנו: **נותן עיניו.** במדומע נמי זה להעלותו לתרומה ואוכל נמי מהיל ולא העלאה מתחיל ואוכל אין מיקון בהעלאתו: והא

מאי אירייא אבן אפילו דינר נמי אלמה אמר רבא [א]לא שנו אלא אבן אבל דינר אסור אבן אי נפלה לה לא אתי אבוה לאיתויי דינר אי נפיל אתי אבוה לאתויי תניא כוותיה דרבא [ב]המוציא כליו מקופלים ומונחים על כתפו וסנדליו וטבעותיו בידו ואם היה מלובש בהן פטור [ג]המוציא אדם וכליו עליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו בידיו פטור ואילו הוציאן כמות שהן חייב: כלכלה והאבן בתוכה: ואמאי תיהוי כלכלה בסים לדבר האסור אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן הכא בכלכלה מלאה פירות עסקינן ולישדינהו לפירי ונישדי לאבן [ד]ולינקטינהו בידים כדרבי אלעאי אמר רב בפירות המיטנפין [ה]ה"נ בפירות המיטנפין ולינערינהו נעורי [ו]אמר רב חייא בר אשי אמר רבא [ז]הכא בכלכלה פחותה עסקינן דאבן גופה נעשית דופן לכלכלה: [ח]מטלטלין תרומה וכו': אמר רב חסדא לא שנו [ט]אלא שטהורה למטה וטמאה למעלה אבל טהורה למעלה וטמאה למטה שקיל ליה לטהורה ושביק ליה לטמאה וכי טהורה למטה נמי לישדינהו ולינקטינהו אמר רבי אלעאי אמר רב [י]בפירות המיטנפין עסקינן מיתיבי מטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה ועם החולין בין שטהורה למעלה וטמאה למטה בין שטמאה למעלה וטהורה למטה תיובתא דרב חסדא אמר לך רב חסדא [כ]מתניתין לצורך גופו בריית לצורך מקומו מאי דוחקיה דרב חסדא לאוקמי מתניתין לצורך גופו אמר רבא מתני' כוותיה דייקא דקתני סיפא מעות שעל הכר מנער את הכר והן נופלות ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן לא שנו אלא לצורך גופו אבל לצורך מקומו מטלטלו ועודן עליו ומדסיפא לצורך גופו רישא נמי לצורך גופו: רבי יהודה אומר אף מעלין [כא]הא קא משתקן רבי יהודה כר' אליעזר סבירא ליה דאמר תרומה בעינא מחתא [כב]דתנן סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ונדמעו ונפל מן המדומע למקום אחר רבי אליעזר אומר מדמעת בתרומת ודאי וחכמים אומרים [ל]אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון אימר דשמעת ליה אלא הוא דאמר לקולא מי שמעת ליה אלא הוא דאמר כר"ש כדתנן [כג]סאה תרומה שנפלה למאה ולא הספיק להגביה עד שנפלה אחרת הרי זו אסורה ור"ש מתיר ומאי דילמא התם בהא קמיפלגי דתנא קמא סבר אע"ג דנפלו בזה אחר זה כמאן דנפל בבת אחת דמי והא לחמשין נפלה והא לחמשין נפלה ור"ש סבר קמייתא בטיל במאה והא תיבטיל במאה וחד אלא הוא דאמר כרבי שמעון בן אלעזר דתניא ר' שמעון בן אלעזר אומר [מ]נותן עיניו בצד זה ואוכל מצד אחר ומי סבר ליה כוותיה

ונשדינהו לפירי ונשדייה לאבן. ומה תאמר גבי קטן נמי נשדייה לאבן מידו ומאי שרי לטלטולי עם האדן וי"ל מה יעליכו מידו לעפר התיטנוף ויבבה וא"ת מ"ש דלא שרינן לטלטל תיטנוף אלא כשיש לו גיעגועין מיבטל אדן לגב תיטנוף כמו שהיה בטלה לגב כלכלה מלאה פירות וי"ל דאיכא לאוקמי כל כך לטלטל התיטנוף ומ"ת אפילו אין הכלכלה מלאה פירות מיבטל התם לגבה כי היכי דבטלי בפ"ב דביצה (דף כא.): שיורי הכום לגב הכום אי נמי דלמא מיורי דגריעי הנאה ניהו וי"ל שאני שיורי דגריעי יותר מדאי ובטלו טפי וכן ל"ל מתוך שמעמא גופה דביצה כמו שפירשתי לעיל בסוף פירקא (דף מז. ד"ה הוסם): **ונשדינהו לפירי ונשדייה לאבן** כו'. ות"ת מכל מקום ניקטינהו לפירי בידים[א] ויניח האדן בכלכלה והא אמרינן לקמן[ב] גבי שנ אלא שטהורה למטה וטמאה למעלה לגבל טהורה למעלה וטמאה למטה שקיל לה לטהורה ושביק לה לטמאה ושרינן על כרחך בידיו דאי זריק לה בכלי ס"ל גם בטמאה למעלה יכול לזורקה בכלי אלא שמע מינה דשקיל לה בידיו[ג] וס"ל דמיירי שפי הכלכלה לר' הוא ואינו יכול להכניס שם ידיו אי נמי ס"ל דהשתא לקמן מיירי בתרומה שהיא בכלים מקומיים[ד] כמון הקופה שאין דרך להניח טמאה וטהורה ביחד אלא בכלים זה בפני עלמו וזה בפ"ע[ה] ולהכי מלי שקיל לטהורה שהיא למעלה בידיו[ו] אבל בכלכלה דהכא אין כאן כלים[ז] ואין אלי נקיטו להו בידיו כן יפול לארץ[ח] ואפשר לא לריכא לשינויא קמא דפירות המיטנפין דהא ניין דאדן לפירות עלמה הוי דופן לכלכלה אפי' הוי שדי לפירות ואאדן והדר שקיל לפירי ושבק לאדן לא הוי ליה כמאי דאמרינן מטלטלין כלכלה פחותה[ט] שהאדן נעשה לה דופן. והא דלא קאמר אלא לפי שלא היכר מעולה לעיל. ל"ל השתא יש להעמיק נמי בפירות המיטנפין דאל"כ טוב להאדין הסל בקרקע ולהוליך בכלכלה מעט מעט כמה שאוכל ולהחזיק עד מקום שפסק. מ"ר:

הכא נמי בפירות המיטנפין.

ות"ת אכמי יטלם בידו ויניחם בתוך כלי אחר כו' על גבי טבלא או ע"ג קדר כדמוכח בפ"ק גבי תרומה דלאחר כ' מסדא לא שנו אלא שטהורה למטה וטמאה למעלה אבל טהורה למעלה וטמאה למטה שקיל לטהורה ושביק לטמאה וכי טהורה למטה נמי לישדינהו ולינקטינהו אמר רבי אלעאי אמר רב בפירות המיטנפין עסקינן מיתיבי מטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה ועם החולין בין שטהורה למעלה וטמאה למטה בין שטמאה למעלה וטהורה למטה תיובתא דרב חסדא אמר לך רב חסדא מתניתין לצורך גופו בריית לצורך מקומו מאי דוחקיה דרב חסדא לאוקמי מתניתין לצורך גופו אמר רבא מתני' כוותיה דייקא דקתני סיפא מעות שעל הכר מנער את הכר והן נופלות ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן לא שנו אלא לצורך גופו אבל לצורך מקומו מטלטלו ועודן עליו ומדסיפא לצורך גופו רישא נמי לצורך גופו: רבי יהודה אומר אף מעלין [כא]הא קא משתקן רבי יהודה כר' אליעזר סבירא ליה דאמר תרומה בעינא מחתא [כב]דתנן סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ונדמעו ונפל מן המדומע למקום אחר רבי אליעזר אומר מדמעת בתרומת ודאי וחכמים אומרים [ל]אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון אימר דשמעת ליה אלא הוא דאמר לקולא מי שמעת ליה אלא הוא דאמר כר"ש כדתנן [כג]סאה תרומה שנפלה למאה ולא הספיק להגביה עד שנפלה אחרת הרי זו אסורה ור"ש מתיר ומאי דילמא התם בהא קמיפלגי דתנא קמא סבר אע"ג דנפלו בזה אחר זה כמאן דנפל בבת אחת דמי והא לחמשין נפלה והא לחמשין נפלה ור"ש סבר קמייתא בטיל במאה והא תיבטיל במאה וחד אלא הוא דאמר כרבי שמעון בן אלעזר דתניא ר' שמעון בן אלעזר אומר [מ]נותן עיניו בצד זה ואוכל מצד אחר ומי סבר ליה כוותיה והא

מסורת הש"ס

ג) פ"ק לעיל ג), ג) תרומות פ"ט מ"ו תמורה יב, ע"ש, ג) תרומות פ"ט מ"ט, ד) כתובות נט. [ע"ש תוס' ד"ה במתניתין ותוס' נזמות נט. ד"ה במתניתין], ה) נקמן פרקים פתוחה, ו) [ועי' תוס' חולין לט: ד"ה לח],

רבינו חננאל

משום כיס, תינוק מת וכיס תלוי לו בצווארו פטור. פי' תינוק מת לקברו והכיס עמו, כדאמר ריש לקיש פטור היה ר' שמעון במוציא את המת לקברו. והילכתא כרבא דקאי כר' שמעון דסבר מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה. ולבסוף יציאות השבת אוקימנא להא דתני זב שיצא בכיס שלו בשבת פטור כר' שמעון, דסבר מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור. ולא תימא מלאכה צריכה לגופה כגון מר לעשות טס וס"ת להגיהו, אלא אפילו מר לחפור בו ס"ת לקראות בו, מלאכה שצריכה לגופה היא, וכי לא פטר ר' שמעון אלא מלאכה שאינה צריכה לגופה אבל מלאכה שצריכה לגופה אפילו ר' שמעון מחייב.

ותניא כרבא המוציא כלים מקופלין ומונחין לו על כתיפו וסנדליו וטבעתו בידו חייב, ואם היה מלובש בהן פטור. המוציא אדם וכליו עליו וסנדליו ברגליו וטבעתו בידיו פטור, שאילו הוציאן כמות שהן חייב, והילכתא כוותיה. מתני' **מטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה.** אוקמה רב חסדא למתניתין הא בשטהורה למטה וטמאה למעלה. ואותבוה הא מטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה ועם החולין, בין טהורה למטה וטמאה למעלה בין טהורה למעלה וטמאה למטה. ופרקה רב חסדא מתניתין לצורך גופו כדי לאכלו, שאינו מותר לו לטלטלו אלא הראוי לו לאכלו. ובריייתא לצורך מקומו שצריך לפנות המקום לבית המדרש או לאורחים שמותר לו לטלטל לצורך מקומו אפילו מה שאינו ראוי לאכילה. **ואמרינן** מאי דוחקיה דרב חסדא לאוקומה למתניתין לצורך גופו מתניתא קשיתיה, דקתני סיפא מעות שעל הכר ונופלות, ואוקמה ר' יוחנן לצורך גופו דאי לצורך מקומו אפילו עודן עליו מטלטלן, ואמר רב חסדא לא מוקמינן מתניתין בתרי טעמי ומדסיפא לצורך גופו רישא נמי לצורך גופו. פיסקא דמתני' **ר' יהודה אומר אף מעלין את המדומע באחד ומאה.** פי' מדומע, תרומה שנפלה בחולין ודימעה, מעלין אותה אם יש שם מאה ואחד, ואקשינן אמאי והא קא מתקן טיבלא ונמצא עושה מעשה בשבת. ופרקינן ר' יהודה דאמר כי מעלין את המדומע כר' אליעזר סבירא ליה דאמר תרומה בעינא מחתה. פי' תרומה שנפלה בחולין אין מחשבין אותה שנתערבה בכל החולין אלא כאילו נתונה במקום אחד היא, וכשנוטל מאה ואחד סאין סאה אנו אומרין כי היא היא התרומה. אבל שאר החולין מתוקנין היו מקודם, ולא היה אסור אלא זו הסאה שנטלה במקום התרומה שנפלה בלבד, דתנן סאה של תרומה שנפלה למאה ונדמעו ונפל מן המדומע למקום אחר, ר' אליעזר אומר מדמע כתרומה ודאי. פי' סאה תרומה שנפלה לתוך חמשים סאין חולין, ועור נפלה מאילו החמשים ואחד סאין סאה אחת לששים סאה חולין, ר' אליעזר סבר הכל אסור חמשים הראשונים וששים האחרונים, שאני אומר הסאה של תרומה עצמה היא שנפלה בששים האחרונים לפי שאין המדומע עולה אלא באחד ומאה ואין באחד מהן מאה בעת נפילתה בהן. וחכ"א

מוסף רש"י

מדמעת כתרומת ודאי. שאם נפלה סאה מן המדומע למקום אחר ואין שם מאה סאין נכד סאה זו, טולן מחולין (תמורה יב). **אלא לפי חשבון.** לפי מה שיש תרומה בכאה זו של דימוע בעינן מאה שיעורין מן החולין, אבל מאה סאין נפלה מהילה סאה של תרומה לתוך כ"ט סאין של חולין, נמלאנו ומכאיו כל סאה וסאה שיש שם שני אחד מכ"ט שבו תרומה, ושיעור לוג תרומה בכל סאה וסאה, אם חזרה ונפלה סאה מאותו דימוע לתוך חולין אחרים, אם יש שם שבעים ושבעה לוגין מחריס של חולין מלטולפין עם שעריס ואלמה לוגין חולין שבסאה זו ומבטלין את לוג התרומה (שם).

מוסף תוספות

א. וניחים בתוך כלי אחר. תוס' הרא"ש. ב. גבי תרומה אמר רב חסדא. תוס' הרא"ש. ג. אע"ג דמוקמינן לה נמי בפירות המטנפים. תוס' הרא"ש. ד. כגון שהטהורה מונחת בסלים קטנים בפני עצמה וכן הטמאה ואותם סלים מונחים. תוס' הרא"ש. ה. והוי סלים של טהורה למעלה מסלים של טמאה. תוס' הרא"ש. ו. ולהניחם ע"ג קדקד. תוס' הרא"ש. ז. שהפירות והאבן מונחים יחד. תוס' הרא"ש. ח. בהא לא מטרחינן לי' ליקח וכו'. תוס' הרא"ש.

רבינו חננאל (המשך)

אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון, פי' סאה שנפלה לחמשים סאין ונפלה מאלו החמשים סאין לפחות מחמשים מדמעת, אבל אם נפלה סאה לששים סאין עולה לפי שאילו היתה סאה במאה סאין ואחת היתה עולה. וחזרנו ענד להקשות, אימור דשמעת ליה לר' אליעזר שמחשב מכלל נ"א סאין הללו הסאה האחת שנפלה לפי' סאין אחרות תרומה כולה, ומדמעת עד מאה ואחת להומרא, לקולא לתקן בשבת מי שמעת ליה, ולא עמדה. ופירקנו פירוק אחר והוא, ר' יהודה סבר לה כר' שמעון דתנן סאה של תרומה שנפלה למאה חולין ונדמעו, ולא הספיק להגביהה עד שנפלה האחרת הרי זו אסורה, ור' שמעון מתיר. ת"ק סבר כיון שלא הגביהה נמצא שנפלו ב' סאין למאה סאין ואין עולין כי פחות ממאה הן. ור' שמעון סבר מאותה העת שנפלה סאה תרומה למאה חולין הותרו המאה ונשארו חולין בהכשירן, וסאה אחת בתוכן תרומה, התרומה היא אסורה בלבד, וכשנפלה אחר כן עוד סאה אחרת תרומה עליהן, על מאה חולין נפלה ועולה כר'. ופרקינן לה ודברים פשוטין הן. **והדרן** ומוקמינן ר' יהודה דמתניתין כר' שמעון

בן אלעזר דאמר נותן עיניו בצד זה, כלומר מחשב להוציא התרומה מצד זה ואוכל מצד זה, ש"מ כי התרומה מחתא במקום אחד. ואקשינן וכי ר' יהודה כר' שמעון בן אלעזר סבירא ליה